

תזכיר חוק

א. שם החוק המוצע

חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס' __), התשע"א-2011.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

בהחלטת ממשלה מס' 123 מיום 12 במאי 2009, הוחלט להקים רשות מקרקעין ממשלתית שתנהל את מקרקעי ישראל. בהמשך להחלטה נחקק חוק מינהל מקרקעי ישראל (תיקון מס' 7), התשס"ט-2009 (להלן – **החוק המתקן**), שבו הוקמה רשות מקרקעי ישראל (להלן – **רשות המקרקעין**), הבאה בעניינים שונים במקום מינהל מקרקעי ישראל (להלן – **המינהל**). יובהר כי עובדי הרשות יהיו עובדי מדינה. עוד נקבע בסעיף 49(ג) לחוק המתקן כי בכפוף למספר סייגים, הרשות לא תחל לפעול אלא לאחר שנחתם הסכם קיבוצי המסדיר את זכויות עובדי המינהל.

ביום 18 במאי 2011 נחתמו שני הסכמים קיבוציים בין המדינה לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן – **ההסתדרות**):

(1) הסכם בדבר סיום עבודה במינהל (להלן – **הסכם סיום העסקה**), אשר לפיו חלק מעובדי המינהל עליהם חל ההסכם יסיימו את העסקתם בשירות המדינה, חלק אחר מהעובדים יועברו בהעברה במסגרת שירות המדינה ויתרת העובדים יעברו לעבוד ברשות.

(2) הסכם בדבר תנאי העבודה ברשות המקרקעין (להלן – **הסכם העבודה**), אשר מסדיר את שכרם ותנאי עבודתם של עובדי רשות המקרקעין עליהם הוא חל. הסכם זה יוצר, בתחומים רבים, הסדרים שונים מן המקובל בשירות המדינה, כגון: קביעת טווח שכר רציף לכל דרגת משרה ויצירת מנגנונים מיוחדים להעלאת שכר ולמתן מענקים שנתיים, המבוססים על הישגים ועמידה ביעדים שתקבע הרשות. ההסכם מקנה כלים ניהוליים חדשים המשפרים את יכולתה של הרשות לעמוד במשימותיה, תוך מתן תגמול הולם לעובדי הרשות.

חלק מההבנות שגובשו בין המדינה לבין ההסתדרות עוסקות בהסדר הפנסיה התקציבית, ויש להן נפקות לגבי עובדי מינהל מקרקעי ישראל עליהם חל חוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 (להלן – **חוק הגימלאות**).

תזכיר זה כולל שני תיקונים עיקריים בחוק הגימלאות, שנכללו ברפורמה במינהל:

(1) שינוי אופן חישוב המשכורת הקובעת לגבי עובדי רשות המקרקעין עליהם חל חוק הגימלאות; (2) הגדלת תקופת שירותם של עובדי המדינה אשר יפרשו משירות המדינה בהתאם לחוק הגימלאות, כפועל יוצא מהסכם סיום העסקה או כתוצאה מהסדרים פרטניים משלימים שנעשו על ידי נציבות שירות המדינה.

יצוין כי בהחלטת ממשלה מס' 4845 מיום 7 בפברואר 1999 נקבע כי הממשלה לא תגיש הצעת חוק לתיקון חוק הגמלאות, אלא לאחר קבלת הסכמתה של ההסתדרות. ההבנות שכאמור לעיל גובשו בין המדינה להסתדרות, כללו, בין השאר, עקרונות של תזכיר חוק לתיקון חוק הגמלאות, שמשרד האוצר הודיע כי בכוונתו להפיץ להערות בהתאם למקובל. תזכיר זה מבוסס על העקרונות האמורים. כמו-כן, השלמת חקיקתו של התיקון המוצע מהווה תנאי סף לכניסתם לתוקף של הסכם סיום ההעסקה ושל הסכם העבודה. התיקון המוצע נדרש על מנת שניתן יהיה ליישם את הקבוע בהסכמים אלו ועל מנת שהרשות תוכל להתחיל לפעול באופן מלא, לאחר השלמת שיבוצם של העובדים העוברים לרשות במשרות חדשות שנוצרו בה.

ג. עיקרי החוק המוצע

סעיף 1 לסעיף 81א המוצע

בסעיף האמור מוצע להגדיר מספר הגדרות אשר יחולו לעניין הפרק החדש המוצע לגבי עובדי רשות מקרקעין.

לסעיף 81ב(א) המוצע

לפסקאות (1)(א), (ב) ו-(2)(א) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת

חישוב קצבה לפי חוק הגמלאות הוא פועל יוצר של משך השירות ("תקופת שירות" בלשון החוק), המתבטאת ביחידות של חודשי שירות. נוסחת הבסיס מעניקה לעובד הפורש זכות לגמלה בשיעור של 2% לכל שנת שירות (ראו: סעיף 20 לחוק הגמלאות), ובכל מקרה לא יותר מ-70% לפי חלקיות משרה של 100% (להלן – **תקרת הקצבה**), וזאת כשהיא מוכפלת במשכורת הקובעת.

המשכורת הקובעת לפי סעיף 8 לחוק הגמלאות המהווה את הבסיס לחישוב קצבתו של עובד פורש, נקבעת בהתאם לדרגתו ערב הפרישה מהשירות, והיא כוללת את משכורת היסוד בתוספת תוספות שהוכרו על ידי הממשלה כתוספות קבועות (להלן – **תוספות קבועות**). לאחר פרישתו של העובד מהשירות מעודכנת המשכורת הקובעת אחת לשנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – **המדד**).

השינוי המרכזי בתיקון המוצע עוסק באופן קביעת המשכורת הקובעת לעובדי רשות המקרקעין. שינוי זה שומר על תכלית ההסדר החקיקתי הקיים אשר נועד להבטיח מקורות מחיה נאותים לעובד שפרש משירותו ואשר מתקיימים בו תנאי הזכאות לקצבה לפי החוק, אך הוא יוצק בו שינויים משלימים לנוכח הסדרי השכר החדשים שיחולו ברשות המקרקעין. יובהר כי שינוי זה אינו חל לגבי מי שפרש מהשירות בעבר או למי שלא יעבור לעבוד ברשות המקרקעין, אך הוא יחול גם לגבי מי שחוק הגמלאות חל עליו ואשר ייקלט בעתיד לרשות המקרקעין ויועסק בהתאם לתנאי הסכם העבודה.

על פי המוצע, המשכורת הקובעת של עובד רשות המקרקעין תחושב בראשית הדרך על בסיס המשכורת הקובעת של מי שמדורג בדרגתו של העובד ערב המועד שבו הוא עבר לרשות, בדומה לאופן חישוב המשכורת הקובעת לפי ההסדר החקיקתי הקיים. עם זאת, בתקופת עבודתו ברשות, תעודכן המשכורת הקובעת, אחת לשנה, בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד בצירוף שני אחוזים. כך למשל, אם בשנה מסוימת שיעור המדד יעלה בשלושה אחוזים, תעודכן המשכורת הקובעת בחמישה אחוזים. שיטת עדכון זו מביאה לכך שמעבר לשמירת ערכה של המשכורת הקובעת היא גם תעודכן בשיעור ריאלי של שני אחוזים.

עדכון המשכורת הקובעת בעד תקופת שירות קצרה משנה, דהיינו, בתחילת העבודה ברשות אם זו חלה לאחר יום אחד בינואר או בשנת הפרישה מהשירות, יבוצע באופן יחסי לתקופת השירות באותה שנה.

על אף האמור לעיל, לגבי עובדי רשות המקרקעין שיפרשו לפי הסכם סיום ההעסקה, מוצע כי עדכון המשכורת הקובעת יהיה בהתאם לשיעור השינוי השנתי במדד בצירוף אחוז אחד. אף לגבי עובדים אלו, עדכון המשכורת הקובעת בעד תקופת שירות קצרה משנה ייעשה באופן יחסי. השוני בשיעור העדכון לגבי העובדים האמורים הוא בשים לב למכלול הסדרי הפרישה אשר נקבעו בהסכם סיום ההעסקה, הכוללים תשלום מענקים שונים בכפוף לעמידה בתנאי הזכאות להם (מענק הסתגלות, מענק פרישה מיוחד, מענק לעובד שצבר זכויות לקצבה בשיעור של 65% ומעלה ומענק כספי לעובד הזכאי להשלמת שכר בהתאם לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987), וכן בהתחשב בהגדלת תקופת השירות מכוח סעיף 181 המוצע אשר יחול על חלק מהעובדים ולאור משך הזמן הקצר שבו יועסקו העובדים ברשות המקרקעין לפי הסכם סיום ההעסקה (שלוש שנים לכל היותר). יודגש כי אף עם העובד ייהנה רק מחלק מתנאי הפרישה המועדפים שצוינו לעיל, הוא יזכה לתנאי פרישה משופרים באופן ניכר לעומת תנאי הפרישה הרגילים מכוח חוק הגמלאות, באופן היוצר שוני מהותי בינו לגבי יתר עובדי רשות המקרקעין.

לצד שיטת העדכון העיקרית שתוארה לעיל, מוצע לקבוע בה שני הסדרים מאזנים: ההסדר הראשון מיועד להבטיח כי משכורתו הקובעת של עובד רשות המקרקעין תתעדכן, מדי שנה, בשיעור של לפחות אחוז אחד. ההסדר יוצר מעין "רשת ביטחון" המגנה על העובד במצב שבו שיעור השינוי במדד יהיה שלילי והמדד ירד בשנה מסוימת ביותר מאחוז אחד. אף הסדר זה יחול באופן יחסי לגבי תקופת שיעור הקצרה משנה.

ההסדר השני מיועד להבטיח כי משכורתו הקובעת של העובד לא תעלה, בעת ביצוע העדכון, מעבר לשיעור רכיבי משכורתו המשולמים לו באותה עת בפועל, הכוללים את משכורתו היסודית ותוספות שהינן קבועות כיום (גמל השתלמות א', גמול השתלמות ב', גמול מינהל, תוספת הערבה) וכן תוספות נוספות שיוכרו לעניין זה על ידי הממשלה (להלן – **תקרת המשכורת**). הסדר זה מיועד להבטיח כי חישוב זכויותיו של העובד לא יעשה מבסיס הגבוה מהשתכרותו בפועל.

שיעור המשכורת הקובעת לאחר העדכון לפי כל אחת מהחלופות שפורטו לעיל יהווה הבסיס לעדכון המשכורת הקובעת בשנה העוקבת.

לפסקה (1)(ג) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת

ביום 12 בינואר 2011 נחתם הסכם קיבוצי בין המדינה לבין ההסתדרות, אשר תוקן מאוחר יותר ביום 11 באפריל 2011, ובו נקבעה, בין השאר, מסגרת עלות תוספות השכר וההטבות הכספיות בעד התקופה שבין יום 1 בינואר 2009 לבין יום 31 בדצמבר 2012 (להלן – **הסכם המסגרת**). שיעורה הסופי של עלות זו הינה שבעה ורבע אחוזים מבסיס השכר שבהסכם המסגרת, והיא מוקצית בפריסה בארבע מנות: ביום 1 בינואר 2010 הוקצו שניים ורבע אחוזים, ביום 1 בינואר 2011 הוקצתה השלמה לארבעה אחוזים, ביום 1 בינואר 2012 תוקצה השלמה לשישה ורבע אחוזים וביום 1 ביולי 2012 תוקצה השלמה אחרונה לשבעה ורבע אחוזים.

התיקון המוצע בפסקה זו נועד לכלול במסגרת משכורתו הקובעת של עובד רשות מקרקעין גם את חלקו היחסי של עלות הסכם המסגרת בהתאם למועד המעבר לרשות, ואם הוא יחול עד יום 1 ביולי 2013. על פי המוצע, משכורתו הקובעת תעודכן גם במועדים ובשיעורים שבתוספת החמישית. מועדים ושיעורים אלו נקבעו לאור הממוצע החודשי של עלות הסכם המסגרת, מספר חודשי השירות בתקופה שמיום 1 בינואר 2009 ועד למועד המעבר לרשות, שיעור העלות שהוקצה עובר למעבר לרשות והעובדה כי המנות מהסכם המסגרת שהוקצו עובר למעבר לרשות נכללות בבסיס לחישוב המנות הבאות.

לפסקה (2)(ב) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת

מוצע לקבוע פרק זמן בן חמש שנים במהלכו יוכל העובד, אשר אינו זכאי לרכיב גמול השתלמות א', גמול השתלמות ב' או גמול מינהל, למלא אחר תנאי הזכאות להם, על דרך השלמת הלימודים הנדרשים לצורך כך. אם יעשה כן, יביא הדבר להגדלת משכורתו הקובעת, וזאת למרות שלא היה זכאי להם ערב המעבר לרשות המקרקעין.

לפסקה 2(ג) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת

לפי הכללים הקיימים בשירות המדינה, עובד הפורש מהשירות עשוי להיות זכאי לדרגת פרישה (ראו: פסקה 85.125 לתקנון שירות המדינה). כמו-כן, זכאות לדרגת פרישה נכללת בתנאי הפרישה שבהסכם סיום העסקה והיא מאושרת לעתים בתוכניות פרישה של נציבות שירות המדינה.

הפסקה המוצעת באה להתאים את נפקותה הכלכלית של הענקת דרגת הפרישה להסדר בעניין אופן חישוב המשכורת הקובעת. לפי המוצע, לא תינתן דרגת פרישה בפועל, שכן הדבר אינו מתיישב עם מבנה הדרגות ברשות המקרקעין והסדר השכר בהסכם העבודה, הקובע טווחי שכר שונים לכל דרגה. חלף זאת יתווסף למשכורת הקובעת סכום אשר יחושב לפי ההפרש שבין המשכורת הקובעת כשהיא מחושבת לפי דרגת הפרישה לבין המשכורת הקובעת כשהיא מחושבת ללא דרגת הפרישה, וכששני החישובים האמורים אינם מביאים בחשבון את תקרת המשכורת.

לפסקה (3) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת וסעיף 81ג המוצע

ההסדר המיוחד לעדכון המשכורת הקובעת שתואר לעיל לא יחול על קצובת הבראה וקצובת ביגוד, שכן לא חל בהם שינוי מהותי במסגרת הסכם העבודה. הקצובות האמורות יתעדכנו עובר לפרישה מהשירות בהתאם לדירוגו הרעיוני של העובד ויצורפו למשכורתו הקובעת של העובד. על כן, תוספות אלו הוחרגו מהגדרת "תוספת קבועה" שבסעיף 8, אך הם ייכללו בגדרי המשכורת הקובעת, כמוצע בפסקה (3).

לפסקה (4) להגדרה "משכורת קובעת" המוצעת

מוצע להתאים את ההסדר הקיים לגבי השפעת משכורתו הקובעת כתוצאה מהורדה בדרגה לפי החלטת בית הדין למשמעת (ראה: פסקה (3) להגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 8 לחוק), להסדר המוצע בעניין אופן חישוב המשכורת הקובעת. לפי המוצע, בית הדין למשמעת יהיה מוסמך להורות כי תופחת דרגתו של העובד שהיוותה בסיס לחישוב משכורתו הקובעת לפי ההסדר המוצע.

לסעיף 81ב(ב) המוצע

ההוראה המוצעת מתייחסת לעובד רשות המקרקעין שעבר למשרה אחרת בשירות המדינה שאינה ברשות המקרקעין. היא יוצרת את היחס שבין התיקון המוצע אשר יחול לגבי עובדי רשות המקרקעין לבין יתר שירות המדינה, שבו יוותרו על כנן ההוראות הקיימות בעניין אופן חישוב המשכורת הקובעת.

במקרה שבו עובר רשות המקרקעין יסיים העסקתו ברשות המקרקעין ויעבור למשרה אחרת בשירות המדינה שאינה ברשות המקרקעין, ייתכנו במועד תחילת העסקתו במשרה החדשה שתי חלופות, כמפורט להלן:

1. אם משכורתו הקובעת, לפי תנאי המשרה אליה עבר, גבוהה יותר ממשכורתו ערב המעבר למשרה האמורה, מוצע כי יחולו עליו החל מאותו מועד ההוראות הרגילות בדבר אופן חישוב המשכורת הקובעת שבסעיף 8 לחוק הגמלאות. במצב דברים זה אין שוני מהותי בינו לבין עובד מדינה אחר שהיה ממונה לאותה משרה.

2. אם משכורתו הקובעת ערב סיום העסקתו ברשות המקרקעין והמעבר למשרה האמורה עולה על משכורתו הקובעת במשרה החדשה, מוצע להסמיך את נציב שירות המדינה לאפשר להוסיף למשכורתו הקובעת תוספת שתמנע ירידה במשכורתו הקובעת. בעניין זה, יונחה נציב שירות המדינה על ידי הכללים החלים לעניין תוספות שכר לעובד מועבר בשירות המדינה, אשר מוסדרים כיום בפרק משנה 25.02 לתקנון שירות המדינה, ומתחשבים בנסיבות המעבר למשרה החדשה.

סעיף 81 המוצע

בסעיף 9 לחוק הגימלאות נקבע כי המשכורת הקובעת לגבי גימלאי תעודכן אחת לשנה בקצבת חודש ינואר לפי שיעור עליית המדד בשנה שקדמה למועד העדכון.

התיקון המוצע בסעיף זה מקביל במהותו לתיקון המוצע בפסקה (1)(ג) להגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 81ב(א) המוצע, אלא שתיקון זה יחול על עובד רשות המקרקעין שפרש מהשירות, בעוד שהתיקון בפסקה שצויינה לעיל יחול על עובד רשות המקרקעין שטרם פרש מהשירות. יובהר כי ייתכן מצב שבו שני התיקונים המוצעים יחולו על עובד רשות מקרקעין מסוים, האחד עובר לפרישתו מהשירות והשני לאחר מכן, והכל בכפוף למועדים שבתוספת החמישית ולהיעדר כפל תשלום בשל עלות הסכם המסגרת.

סעיף 81 המוצע

בסעיף 11(4) לחוק הגימלאות נקבע כי תקופת חופשה מהשירות ללא תשלום תובא בחשבון במסגרת תקופת השירות לעניין החוק האמור אם שולמו בעדה עבור העובד בהסכמת נציב שירות המדינה ולשם רכישת זכות לגמלה, תשלומים לאוצר המדינה, ששיעורם חושב לפי כללים שנקבעו בתקנות וזאת על בסיס המשכורות שהיו מגיעות לעובד אילולא נעדר. לנוכח השינויים המוצעים מוצע לקבוע כי בכל הקשור לעובד רשות המקרקעין רכישת התקופה האמורה תעשה על בסיס המשכורת הקובעת שלפיה הייתה משולמת קצבתו של העובד אילו היה יוצא לקצבה במועד שבו הוא בחופשה ללא תשלום.

סעיף 181 המוצע

כאמור, חישוב קצבה לפי חוק הגימלאות הוא פועל יוצר של משך השירות. עם זאת, בסעיף 100 לחוק הגימלאות ניתן לנציב השירות סמכות להגדיל תקופת שירותו של עובד ובכך להגדיל את שיעור הקצבה שלו. סעיף 100 לחוק הגימלאות עוסק בשני מצבים השונים זה מזה: הסמכות להגדיל שירות לפי סעיף קטן (א) מתייחסת ל"עובד המועסק בתנאי עבודה מיוחדים", ביטוי המכוון לעובד המועסק בתפקידים מסוימים שנקבעו, כגון - עובדי בטחון בתפקידים מיוחדים, פרקליטים וכו'. לעומת זאת, הגדלת השרות לפי סעיף קטן (ב) היא אישית, על פי עילות מיוחדות שמפורטים בתקנון שירות המדינה בסעיף 85.14. רשימת הקריטריונים האמורים כוללת הגדלת שירות בשל פעילות חינוכית בבי"ס יהודיים בחו"ל, איבוד זכויות במקום עבודה בחו"ל עקב רדיפות וכו'. בעבר, הוגדלו תקופות שירות של עובדים מהטעם של עידוד פרישה.

בהחלטת ממשלה מס' 4142 מיום 9 באוגוסט 2005, שעניינה הקטנת הוצאות הממשלה בגין תשלומי פנסיה תקציבית, הוחלט להנחות את נציב שירות המדינה כי במסגרת השימוש בסמכות הנתונה לו להגדיל את תקופת שירותו של עובד הוא לא יורה על הגדלות מטעמים שאינם מנויים בפסקאות 85.143 או 85.144 לתקשי"ר.

על אף האמור לעיל, על מנת לעודד פרישתם מהשירות של חלק מעובדי המינהל (לרבות אלו מהם שיעברו לרשות המקרקעין), במסגרת יישומה של הרפורמה במינהל, מוצע, בהמשך להסכם סיום ההעסקה, לקבוע כי תקופת שירותו של עובד אשר עליו יחול הסעיף המוצע, תוגדל, כמובהר להלן. יודגש כי אין בשינוי המוצע כדי לשנות את אופן חישוב תקופת שירותם של עובדים אחרים שיפרשו מכוח חוק הגמלאות וכי מדובר בהסדר חריג שגובש בשים לב לצורך לעבור מהמצב הקיים במינהל לרשות חדשה, אשר שונה במבנה ארגוני, בחלק מהעיסוקים, במתכונת והעבודה ובהיקף כוח האדם קטן יותר.

שיעור הגדלת תקופתו של העובד לא יעלה על שיעור שמשמעותו הגדלת הקצבה בשיעור של 10% או שיעור הקצבה שהעובד היה צובר בין מועד פרישתו מהשירות לבין החודש שבו יגיע לגיל פרישת חובה. בהתאם לכך, אם העובד פרש בגיל 64 שיעור ההגדלה לא יעלה על 6%. בנוסף, יובהר למען הסר ספק כי לאחר ההגדלה האמורה קצבתו לא תעלה על תקרת הקצבה. עוד מוצע לקבוע בהתאם להגבלות שנקבעו בתקנון שירות המדינה כי סך הגדלות תקופת השירות לפי האמור ולפי סעיף 100 (אשר הטעמים לכך כאמור מפורטים בתקנון שירות המדינה) לא יעלו על תקופת שירותו בפועל של העובד) וכן כי ההגדלות האמורות כפופות לתנאים שנקבעו לפי סעיף 100 לחוק הגמלאות ואשר מפורטים בהוראות תקנון שירות המדינה.

בנוסף, ההגדלה האמורה מותנית במספר תנאים, וביניהם: בחודש שבו פרש העובד מהשירות טרם מלאו לו 65 שנים וכי במועד פרישתו של העובד הוא זכאי לקצבה לפי סעיפים 15(4) או 17(2) לחוק הגמלאות. כמו-כן, לא מתקיימים בעובד אחד או יותר מהתנאים המנויים בסעיף 4.2 להסכמי סיום העסקה, אשר בהתקיימם ההסכמים האמורים אינם חלים. במסגרת התנאים האמורים נכלל למשל עובד שכבר מקבל קצבה וחזר לשירות, עובד שמתנהלת נגדו חקירה פלילית או משמעתית, מי שהתפטר מעבודתו או נפטר, מי שסיים שירותו עקב הגיעו לגיל פרישת חובה וכיו"ב.

בנוסף, בסעיף 22 לחוק הגמלאות נקבעו כללים לקבלת מענק פרישה למי שפוטר מהשירות לפני הגיעו לגיל 60. בהתאם לאחת מהחלופות המנויות באותו סעיף מענק שמשולם לעובד שמתקיימים בו התנאים כאמור יחושב לפי היוון הפרשי קצבה שיכול היה לצבור אילו היה עובד עד הגיעו לגיל 60. לעניין זה יש להביא בחשבון הגדלת תקופת שירות בהתאם למוצע. אלא שאם ההגדלה האמורה ניתנה לאחר ששולם מענק הפרישה הרי שהעובד יקבל הטבה כפולה בשל אותה תקופה. בהתאם לכך, מותנית מתן ההגדלה המוצעת בהשבה לאוצר המדינה של תשלום המענק שמחושב על פי היוון הפרשי הקצבה בשל ההגדלה שניתנה.

מצב כאמור יכול להתרחש אם למשל העובד פרש מהשירות לפי תכנית הפרישה של נציבות שירות המדינה לשנים 2010 ו-2011 אשר אינה כוללת הגדלת תקופת שירות, אך מתקיימים בו יתר התנאים להגדלת תקופת השירות לפי התיקון המוצע. על מנת שלא לעכב את מועד פרישת של עובדים כאמור, אשר המתינו לתנאי הפרישה שייקבעו בהסכם סיום ההעסקה, גובשו הבנות לפיהן

אם ייחתם הסכם סיום ההעסקה עובדים כאמור אשר יפרשו בתנאים מסוימים, יוכלו ליהנות מתנאי הפרישה המשופרים שבהסכם סיום ההעסקה, ובלבד שלא ייהנו מכפל הטבות. על כן, ככל שעובדים אלו היו זכאים למענק לפי סעיף 22 לחוק הגמלאות וזה חושב ללא התחשבות בהגדלת שיעור הקצבה כתוצאה מהגדלת תקופת השירות, הרי שיש לחשב מחדש את גובה המענק.

סעיף 2

בסעיף 102 לחוק הגמלאות נקבע כי נציב שירות המדינה רשאי, באישור ועדת השירות, לאצול מסמכויותיו לפי סעיפים מסוימים. כאמור בסעיף 81ב(ב) המוצע, וזאת בשים לב לטיבה של הסמכות מוצע לכלול את הסמכות האמורה במסגרת הסמכויות שנציב שירות המדינה, באישור ועדת השירות, רשאי לאצול אותה.

ד. השפעת החוק המוצע על חוקים קיימים

יתוקן חוק שירות המדינה (גימלאות)[נוסח משולב], התשי"ל-1970.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה ועל ההיבט המנהלי

כפי שפורט לעיל משמעות ההסכמים המוצעים היא הגדלת המשכורת הקובעת, אך זו לא תיכנס לתוקף אם תיקון החקיקה המוצע לא יושלם. בהיעדר תיקון מתאים לחוק הגמלאות, ומאחר שהוראות החוק קובעות כי הקצבה תחושב לפי משכורתו האחרונה של העובד לפני פרישתו לקצבה, הרי שמשמעותם הגדלת התחייבויות תשלומי הקצבה לפי החוק לעובדי רשות המקרקעין. בהתאם מוצע לשנות את אופן חישוב המשכורת הקובעת לעובד רשות המקרקעין כך שהיא תשונה בהתאם למנגנון שפורט לעיל ובכל מקרה לא תעלה על המשכורת אשר משולמת לעובד בפועל. המנגנון האמור מבטיח שהתפתחות השכר הקובע תהיה, ככלל, בהתאם לקצב התפתחות שאינו חורג באופן משמעותי מהמקובל כיום.

בנוסף, כחלק מהסדר חריג שגובש בשים לב לצורך לעבוד מהמצב הקיים במינהל לרשות חדשה, ובמטרה לעודד פרישתם מהשירות של חלק מעובדי המינהל, כולל התיקון הגדלת תקופת שירותם של עובדי מדינה אשר יפרשו משירות המדינה בהתאם לחוק הגמלאות, כפועל יוצא מהסכם סיום ההעסקה או כתוצאה מהסדרים פרטניים משלימים שנעשו על ידי נציבות שירות המדינה.

ו. להלן נוסח החוק המוצע

הצעת חוק שירות המדינה (גימלאות) (תיקון מס'...), התשע"א-2011

1. הוספת פרק ה'1 בחוק שירות המדינה (גימלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי פרק ה' יבוא:

"ה'1: הוראות מיוחדות בעניין עובד רשות המקרקעין

"הגדרות 81א. בפרק זה -

"דירוג רעיוני" – הדירוג שבו היה מדורג העובד בשירות המדינה אילו לא היה עובד רשות המקרקעין; ואולם לגבי מי שדורג ערב המועד הקובע בדירוג המשפטנים ועבר לרשות המקרקעין במועד המעבר – דירוג המשפטנים;

"המועד הקובע" – מועד תחילת שירותו של עובד רשות מקרקעין ברשות המקרקעין;

"המדד" – כהגדרתו בסעיף 9(ב);

"המדד החדש" – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון;

"המדד הקודם" – מדד חודש דצמבר של השנה שקדמה לחודש העדכון הקודם, ולעניין העדכון הראשון – מדד החודש שקדם לחודש בו חל המועד הקובע;

"הסכם סיום העסקה" - הסכם קיבוצי מיוחד בדבר סיום עבודה במינהל מקרקעי ישראל בין מדינת ישראל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה שנחתם ביום י"ד אייר התשע"א (18 במאי 2011);

¹ ס"ח התש"ל, עמ' 65.

"מועד המעבר" – כהגדרתו בהסכם קיבוצי מיוחד
בדבר תנאי עבודה ברשות מקרקעי ישראל
בין מדינת ישראל לבין הסתדרות העובדים
הכללית החדשה שנחתם ביום י"ד אייר
התשע"א (18 במאי 2011);

"שנת פרישה" – השנה שבה חל מועד פרישתו
מהשירות של עובד;

"תקרת משכורת" – לגבי אדם פלוני בזמן פלוני –
שיעור משכורתו היסודית בצירוף התוספות
הנוספות המשתלמות לו באותו זמן;

"עובד עובר" – עובד רשות המקרקעין אשר עבר
למשרה אחרת בשירות המדינה שאינה
ברשות המקרקעין;

"עובד רשות מקרקעין" – עובד המדינה ברשות
המקרקעין;

"תוספות נוספות" – כל אלה:

(1) גמול השתלמות א';

(2) גמול השתלמות ב';

(3) גמול מינהל;

(4) תוספת הערבה;

(5) תוספת המשתלמת על משכורתו
היסודית של עובד רשות מקרקעין
ושהוכרה על ידי הממשלה כתוספת
קבועה לעניין תקרת המשכורת;

"תקופת סיום העסקה" – התקופה שבין מועד
המעבר לבין חלוף שלוש שנים מהמועד
האמור.

משכורת קובעת 81ב. (א) ההגדרה "משכורת קובעת" שבסעיף 8
תיקרא, לגבי עובד רשות מקרקעין שאינו עובד
עובר, כך:

"משכורת קובעת", לגבי אדם פלוני בזמן פלוני – שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, כמפורט להלן, לפי העניין, כפי שהוא מעודכן לאחר פרישתו מהשירות לפי הוראות סעיף 9:

(1) שיעור המשכורת, לרבות התוספות הקבועות, המגיע ערב המועד הקובע, לעובד שדרגתו כדרגה שהיתה לפלוני ערב המועד הקובע (בהגדרה זו – משכורת בסיסית), כשהיא מעודכנת עד ערב פרישתו מהשירות באופן הבא:

(א) בעד תקופת שירותו של העובד ברשות המקרקעין שבין המועד הקובע לבין יום 31 בדצמבר של השנה שקדמה לשנה הפרישה, תעודכן המשכורת הבסיסית בחודש ינואר של כל שנה (בסעיף זה – חודש העדכון), לפי השיעור הגבוה מהמפורטים להלן, או עד לתקרת משכורתו בעד חודש העדכון, לפי הנמוך מביניהם (להלן – המשכורת המעודכנת):

(1) שיעור שינוי המדד החדש לעומת המדד הקודם בתוספת שיעור של שתי נקודות האחוז; ואולם לענין העדכון הראשון – שיעור שינוי המדד החדש לעומת המדד הקודם בתוספת שיעור השווה ל-1/6 נקודות האחוז כפול במספר חודשי שירות שחלפו מהמועד הקובע ועד יום 31 בדצמבר של השנה שבה חל המועד הקובע (בפסקה זו – התקופה הקובעת);

(2) נקודת האחוז, ואולם לענין העדכון הראשון – 1/12 נקודות האחוז כפול התקופה הקובעת.

(ב) במועד פרישתו של העובד מהשירות תעודכן המשכורת המעודכנת, לפי השיעור הגבוה מהמפורטים להלן, או עד לתקרת משכורתו במועד הפרישה, לפי הנמוך מביניהם (להלן – המשכורת ערב הפרישה):

(1) שיעור שינוי מדד החודש שבו פרש העובד מהשירות לעומת המדד הקודם בתוספת שיעור השווה ל-1/6 נקודות האחוז כפול במספר חודשי השירות שחלפו מיום 1 בינואר של שנת הפרישה לבין מועד פרישתו (בפסקה זו – תקופת הפרישה);

(2) 1/12 נקודות האחוז כפול תקופת הפרישה.

(ג) אם מועד המעבר חל עד יום כ"ג בתמוז התשע"ג (1 ביולי 2013) תעודכן המשכורת המעודכנת או המשכורת האחרונה, לפי העניין, במועדים המפורטים בתוספת החמישית, בשיעורים בנקודות האחוז כמפורט באותה תוספת בהתאם למועד המעבר והיא תהיה הבסיס לעדכון הבא לפי פסקאות (א) עד (ג).

(ד) על אף האמור בפסקה (ג), לגבי עובד רשות מקרקעין שהמועד הקובע שלו מאוחר למועד המעבר, יראו לענין הפסקה האמורה את המועד הקובע שלו כמועד המעבר.

(ה) חלו שני עדכונים לפי פסקאות (א) עד (ג) באותו חודש - הם יבוצעו לפי סדר הפסקאות האמורות.

(2) על אף הוראות פסקה (1) -

(א) הפסקה האמורה תיקרא לגבי עובד רשות מקרקעין שפרש מהשירות לפי הסכם סיום העסקה במהלך תקופת סיום העסקה כאילו -

(1) בפסקת משנה (א)(1) במקום "שתי נקודות" יבוא "נקודת" ובמקום "1/6" יבוא "1/12";

(2) בפסקת משנה (ב)(1) במקום "ל-1/6" יבוא "ל-1/12".

(ב) מתקיימים בעובד רשות מקרקעין התנאים לתשלום אחת או יותר מהתוספות המנויות בפסקאות (1) עד (3) שבהגדרה "תוספות נוספות", לפני חלוף חמש שנים מהמועד הקובע או ערב פרישתו מהשירות, לפי המוקדם מביניהם, יראו מהמועד הראשון שבו התקיימו התנאים האמורים כאילו המשכורת הבסיסית כללה את התוספות להן זכאי העובד בהתאם לשיעורן ערב המועד הקובע.

(3) לאמור בפסקה (1) יתווספו -

(א) קצובת הבראה בהתאם לתנאים שנקבעו לעניין זה לפי סעיף 8 כתוספת קבועה לפי הדירוג הרעיוני;

(ב) קצובת ביגוד בהתאם לתנאים שנקבעו לעניין זה לפי סעיף 8 כתוספת קבועה לפי הדרגה שבה היה מדורג בדירוג הרעיוני;

(ג) אם מתקיימים בעובד רשות המקרקעין, ערב פרישתו מהשירות, תנאי זכאות לדרגה נוספת, אחת או יותר – ההפרש שבין המשכורת האחרונה כשהיא מחושבת לפי הדרגה הנוספת לבין המשכורת האחרונה כשהיא מחושבת לפי הדרגה שבה דורג העובד ערב המועד הקובע, ובמסגרת החישובים האמורים לא תובא בחשבון תקרת המשכורת.

(4) על אף הוראות פסקאות (1) ו-(2) - הורד פלוני בדרגתו עקב אמצעי משמעת לפי כל דין, יחליט בית הדין למשמעת אם לענין חישוב המשכורת הקובעת לפי פרק זה, יורד העובד בדרגה לעומת הדרגה שהיתה לו ערב המועד הקובע כאמור בפסקה (1), ואם החליט כן - תחושב משכורתו הבסיסית במשך כל תקופת ההורדה, בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שאליה הורד, ובתום תקופת ההורדה, תחזור ותחושב משכורתו הבסיסית בהתאם להוראות הפסקאות האמורות, לפי העניין, על פי הדרגה שלפני ההורדה;

(5) לעניין חודשי שירות כאמור בפסקה (1) יחול האמור בסעיף 10(1).

(ב) לגבי עובד עובר יחולו לאחר המעבר למשרה אחרת בשירות המדינה הוראות סעיף 8, ואולם אם משכורתו הקובעת של העובד, כאמור בסעיף קטן (א), ערב סיום העסקתו ברשות המקרקעין, עלה על משכורתו הקובעת של העובד במועד תחילת העסקתו בשירות המדינה שלא ברשות המקרקעין, תכלול משכורתו הקובעת תוספת בגובה ההפרש שבין שתי המשכורות כאמור, ובלבד שניתן לכך אישור של נציב השירות בהתאם לכללים הקיימים לעניין תוספות שכר לעובד מועבר בשירות המדינה, ובהתאם לתנאי האישור.

תוספות קבועה 81ג. ההגדרה "תוספת קבועה" שבסעיף 8 תיקרא, לגבי עובד רשות מקרקעין שאינו עובד עובר, כאילו בסופה בא: "למעט קצובת הבראה וקצובת ביגוד".

עדכון המשכורת 81ד. סעיף 9 יקרא, לגבי עובד רשות מקרקעין כאילו אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) פרש העובד עד יום כ"ב בתמוז התשע"ג (30 ביוני 2013) תעודכן המשכורת הקובעת במועדים המפורטים בתוספת החמישית שלאחר פרישתו, בשיעורים בנקודות האחוז כמפורט באותה תוספת בהתאם למועד המעבר; לעניין זה יראו לגבי עובד רשות מקרקעין שהמועד הקובע שלו מאוחר למועד המעבר, את המועד הקובע שלו כמועד המעבר.

תקופות ללא 81ה. סעיף 11(4) יקרא, לגבי עובד רשות מקרקעין, משכורת שמביאים אותו בחשבון אילולא נעדר" יבוא "המשכורות הקובעות שלפיהן הייתה משולמת לעובד קצבה אילולא נעדר מהשירות והיה פורש לקצבה באותו מועד".

(א) לצורך קביעת זכויות של עובד שפרש מהשירות בהתאם להסכם סיום ההעסקה או של עובד שפרש משירות המדינה במינהל מקרקעי ישראל, בתקופה שבין יום ל' באב התשי"ע (10 באוגוסט 2010) לבין מועד כניסתו לתוקף של הסכם סיום ההעסקה, בהתאם לתכנית פרישה שאושרה בידי נציב השירות, והתקיימו בכל אחד מהם התנאים המפורטים להלן, תחושב תקופת השירות כתקופה גדולה כך ששיעור קצבתו יוגדל בשיעור של 10 נקודות אחוז או בשיעור הקצבה שהעובד היה צובר בין מועד פרישתו מהשירות לבין החודש שבו יגיע העובד לגיל פרישת חובה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, אילו שירת עד שהיה מגיע לגיל האמור, לפי הנמוך מביניהם, ובלבד ששיעור הקצבה לא יעלה על שבעים אחוז מהמשכורת הקובעת של העובד המחושבת כאילו עבד במשרה מלאה בכל תקופת שירותו:

(1) בחודש שבו פרש מהשירות טרם הגיע לגיל 65;

(2) העובד פרש לפי סעיף 15(4) או 17(2);

(3) לא מתקיימים בו אחד מהתנאים המנויים בסעיף 4.2 להסכם סיום ההעסקה או יותר;

(4) לגבי מי ששולם לו מענק לפי סעיף 22 כשהוא מחושב לפי האמור בפסקה (א)(2) של הסעיף האמור ובמסגרת הקצבה שהוא זכאי לה בזמן פיטוריו לעניין אותה פסקה לא הובאה בחשבון הגדלת תקופת השירות לה הוא זכאי לפי סעיף זה – העובד השיב לאוצר המדינה את ההפרש שבין סכום המענק ששולם לו לבין סכום המענק המגיע לו כשמובאת בחשבון הגדלת תקופת השירות כאמור.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) סך הגדלות תקופת השירות לפי הסעיף האמור ולפי סעיף 100 לא יעלו על תקופת שירותו בפועל של העובד, וכן הן כפופות לתנאים שנקבעו לפי סעיף 100.

2. תיקון סעיף 102 בסעיף 102(ב) לחוק העיקרי, במקום "ו-66(ב)" יבוא "66(ב) ו-81(ב)".

3. הוספת התוספת הרביעית לחוק העיקרי יבוא:
החמישית

תוספת חמישית

(סעיף 81ב)

שיעור העדכון באחוזים				
מועד המעבר	בחודש	ינואר	ינואר	בחודש יולי 2013
	2012	2013		
חודש יוני 2011	1.7115	0.4464	0	
חודש יולי 2011	1.7115	0.5895	0	
חודש אוגוסט 2011	1.7115	0.7326	0	
חודש ספטמבר 2011	1.7115	0.8757	0	
חודש אוקטובר 2011	1.7115	1.0188	0	
חודש נובמבר 2011	1.7115	1.1619	0	
מיום ה' בכסלו התשע"ב (1 בדצמבר 2011) עד יום ו' בטבת התשע"ב (1 בינואר 2012)	1.7115	1.3049	0	
מיום ז' בטבת התשע"ב (2 בינואר 2012) עד יום ז' בשבט התשע"ב (31 בינואר 2012)	0	1.4480	0	

0	1.5911	0	חודש פברואר 2012
0	1.7342	0	חודש מרץ 2012
0	1.8773	0	חודש אפריל 2012
0	2.0204	0	חודש מאי 2012
0	2.1635	0	חודש יוני 2012
0.157	2.1635	0	חודש יולי 2012
0.314	2.1635	0	חודש אוגוסט 2012
0.471	2.1635	0	חודש ספטמבר 2012
0.627	2.1635	0	חודש אוקטובר 2012
0.784	2.1635	0	חודש נובמבר 2012
0.941	2.1635	0	מיום י"ז בכסלו התשע"ג (1) בדצמבר 2012 עד יום י"ט בטבת התשע"ג (1 בינואר 2013)
0.941	0	0	מיום כ' בטבת התשע"ג (2) בינואר 2013 עד יום כ"ג בתמוז התשע"ג (1 ביולי 2013)

דברי הסבר

כאן הקלד את רושמי החוק